

Budgetuppföljning per juli 2021

Danderyds kommun

Innehåll

Uppföljning av kommunens ekonomi	3
Nämndernas nettokostnader	4
Kultur- och fritidsnämnden	4
Utbildningsnämnden.....	4
Socialnämnden.....	5
Pensioner, PO-differens m.m.	5
Semesterlöneskuld	5
Engångskostnader exploatering	6
Realisationsvinster	6
Internränta	6
Skatteintäkter, utjämning & bidrag.....	7
Extern medelsförvaltning	7
Finansnettot	8
Risikanalys	8

Uppföljning av kommunens ekonomi

Prognosen för årets resultat för helåret 2021 är ett överskott om 243,7 miljoner kronor. Det är en positiv avvikelse om 64,1 miljoner kronor eller 36 procent jämfört med budget.

Prognosen för resultat enligt balanskravet är ett överskott om 150,5 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse med 29,1 miljoner kronor eller 16 procent jämfört med budget. Skillnaden mellan prognosen för årets resultat och resultat efter balanskravet förklaras med marknadsvärdet av kommunens externa medelsförvaltning och realisationsvinster. Se avsnitten extern medelsförvaltning och realisationsvinster för mer information. Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren.

Tabell 1, nedan är en förenklad resultaträkning för kommunen.

Resultaträkning kommunen (mnkr)	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse mot budget	
	jul	helår	helår	(mnkr)	(%)
	2021	2021	2021		
Kommunstyrelsen	-63,4	-121,4	-123,1	1,7	1%
Revision	-0,2	-1,4	-1,4	0,0	0%
Överförmyndarnämnden	-1,7	-3,1	-3,6	0,5	14%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-4,3	-8,7	-9,7	1,0	10%
Byggnadsnämnden	-6,8	-13,7	-15,3	1,6	10%
VA-verksamhet och Avfall	-2,5	0,0	0,0	0,0	0%
Tekniska nämnden	-52,8	-100,3	-100,3	0,0	0%
Fastighetsnämnden	17,6	-4,5	-4,5	0,0	0%
Kultur- och fritidsnämnden	-51,6	-92,3	-91,7	-0,6	1%
Utbildningsnämnden	-523,3	-908,5	-891,5	-17,0	2%
Socialnämnden	-372,8	-649,9	-648,3	-1,6	0%
Nämndernas nettokostnader	-1 061,8	-1 903,8	-1 889,4	-14,4	1%
Pensioner, PO-differens m.m.	-32,1	-45,1	-33,0	-12,1	37%
Semesterlöneskuld (differens)	17,1	0,0	0,0	0,0	0%
Exploatering engångskostnader	-14,6	-23,6	0,0	-23,6	0,0
Realisationsvinster	5,7	71,5	0,0	71,5	0,0
Internränta	14,0	24,0	26,0	-2,0	8%
Verksamhetens nettokostnad	-1 071,7	-1 877,0	-1 896,4	19,4	1%
Skatteintäkter (netto)*	1 226,9	2 104,0	2 083,0	21,0	1%
Extern medelsförvaltning	21,7	21,7	0,0	21,7	0%
Finansnetto	-4,2	-5,0	-7,0	2,0	29%
Årets resultat	172,7	243,7	179,6	64,1	36%
Balanskravskorrigerig	-27,4	-93,2	0,0	-93,2	-
Resultat enligt balanskravet	145,3	150,5	179,6	-29,1	16%

*Skatteintäkter (netto) innehåller skatteintäkter, kommunal utjämning, statsbidrag med mera.

De största avvikelserna mot budget prognostiseras för realisationsvinster med en positiv avvikelse om 71,5 miljoner kronor. För pensioner, PO-differens med mera prognostiseras en negativ avvikelse om 12,1 miljoner kronor. Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse om 17,0 miljoner kronor. För engångskostnader för

exploatering prognostiseras en negativ avvikelse om 23,6 miljoner kronor. För budgetposten skatteintäkter (netto)* prognostiseras en positiv avvikelse med 21,0 miljoner kronor och för den externa medelsförvaltningen prognostiseras en positiv avvikelse mot budget 21,7 miljoner kronor.

Helårsprognosen per juli månad har förbättrat prognosen för årets resultat med 40,1 miljoner kronor jämfört med prognosen per mars. Det beror främst på att prognosen för realisationsvinster förbättrats med 20,6 miljoner kronor och prognosen för den externa medelsförvaltningen förbättrats med 14,6 miljoner kronor jämfört med prognosen per mars. När det gäller helårsprognosen för resultat enligt balanskravet har den förbättrats med cirka 5 miljoner kronor och beror främst på en förbättrad pensionsprognos med cirka 5 miljoner kronor.

Nämndernas nettokostnader

Nämnderna och kommunstyrelsen prognostiserar sammantaget en negativ avvikelse mot budget med 14,4 miljoner kronor. Tre nämnder prognostiserar negativa avvikelser. Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 17,0 miljoner kronor, socialnämnden 1,6 miljoner kronor och kultur- och fritidsnämnden 0,6 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämnden

För år 2021 prognostiserar nämnden en negativ avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen ligger inom verksamheten anläggningar och föreningsstöd och beror på händelser av engångskaraktär, och då främst på grund av Covid-19 pandemin som under våren resulterat i minskade intäkter med 0,5 miljoner kronor för uthyrning av idrottsplaner och -hallar. Till följd av pandemin fattade nämnden beslut om att stänga inomhusbaden under perioden 1 december 2020 till 14 februari 2021. Mot bakgrund av detta kompenseras entreprenören för intäktsbortfall om totalt 0,6 miljoner kronor, varav 0,4 miljoner kronor avsåg år 2021.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar ett negativ avvikelse mot budget med 17,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader.

Utbildningsnämnden har erhållit statsbidraget Extra skolmiljard, som är kopplat till pandemin. Syftet med detta tillskott är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Danderyds bidrag om totalt 5,3 miljoner kronor kommer i sin helhet fördelas ut till skolhuvudmän under 2021 och har således ingen påverkan på beställarfunktionens nettokostnader. Den andel av bidraget som fördelas till skolorna i egen regi påverkar resultatet positivt. Bidraget fördelas proportionellt utifrån antalet barn och unga som går i årskurs F- 9 samt gymnasium och är folkbokförda i kommunen.

För *egen regi* prognostiseras en negativ avvikelse mot budget med 20,3 miljoner kronor varav 19,5 miljoner kronor beror på skolorna och 0,8 på förskolorna. Avvikelserna mot budget beror främst på minskade elevintäkter på grund av minskat antal elever, samt att utbudet av platser är för stort i förhållande till antalet elever i kommunen. Även ökade personalkostnader bidrar till den negativa avvikelsen mot budget. Problematiken är störst för Vasaskolan och Kevingskolan. För alla skolenheter som prognostiserar negativa

avvikelser mot budget finns åtgärdsplaner som syftar till att förbättra resultatet för skolorna och informera förtroendevalda om situationen och vilka åtgärder som vidtas.

För *anslag* prognostiseras en positiv avvikelse med 2,0 miljoner kronor mot budget. Den positiva avvikelsen beror främst på verksamheterna gymnasium och grundskola. Gymnasiet prognostiserar färre antal elever i behov av särskilt stöd. Grundskola prognostiserar en positiv avvikelse till följd av en nedskrivna riskreserv för en bestridd faktura för skolskjuts från 2020.

För *volymer* prognostiseras ett överskott med 1,3 miljoner kronor mot budget. Den positiva avvikelsen beror på att verksamheterna grundskola och gymnasiesärskola har färre elever än budgeterat. För den kommunala vuxenutbildningen prognostiseras lägre kostnader än budgeterat. Den positiva avvikelsen för volymer motverkas av att det prognostiseras fler barn i förskola och elever i gymnasiet än budgeterat.

Socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 1,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 0 procent av budgeterade nettokostnader.

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse med 6,0 miljoner kronor mot budget, och är den största bidragande orsaken till att nämnden som helhet prognostiserar en negativ avvikelse. Främsta orsakerna till den negativa avvikelsen är antalet tomma platser på vård- och omsorgboenden, vilket är relaterat till Covid-19. Många har avvaktat med att flytta in när de beviljats plats, eller skjutit på att ansöka om plats på boende, beroende på rädsla för smitta. Kostnaderna för timanställda och ersättning för obekvämt arbetstid har varit hög under första halvåret på grund av pandemin som inneburit ett stort behov av extra personal. Även kostnader som beror på omorganisationen från somatiska platser till demensplatser på Stocksundsgården påverkar prognosen negativt. Åtgärdsplan finns för att bland annat öka beläggningsgraden på vård- och omsorgsboende inom somatisk inriktning.

Volymer inom äldreomsorg prognostiseras motverka nämndens negativa avvikelse mot budget. Den positiva avvikelsen beror på minskade volymer på vård- och omsorgsboenden på somatiska platser. De minskade volymerna är en följd av färre ansökningar till vård- och omsorgsboende till följd av oro för att smittas av Covid-19.

Pensioner, PO-differens m.m.

Dessa kostnader är nämndernas och kommunstyrelsens kostnader som belastar kommunens centrala budget. Kommunernas pensionsanstalt (KPA) som prognostiserar kommunens pensioner prognostiserar att kommunens pensionskostnader kommer uppgå till strax över 103 miljoner kronor inklusive löneskatt. Av dessa prognostiseras 45,1 miljoner kronor inklusive löneskatt belasta kommunens centrala budget, vilket är en negativ avvikelse mot budget med 12,1 miljoner kronor. Anledningen till att prognosen avviker negativ mot budget beror på att KPA har ändrat livslängdsantagande i beräkningen av pensionsskuld förändringen.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden visar förändringen av kommunens skuld till de anställda för intjänad semester under innevarande år. Ingen avvikelse prognostiseras mot budget.

Engångskostnader exploatering

Ändrad lagstiftning för redovisning av kommunal markexploatering påverkar vilka kostnader som kommunen kan balansera för att möta intäkter. Lagstiftningen har bland annat blivit strängare kring vilka kostnader som kan balanseras tills intäkten infaller och vilka kostnader som måste belasta resultatet direkt. Med anledning av den ändrade lagstiftningen genomför kommunledningskontoret en genomgång av de balanserade kostnaderna. Genomgången visar hittills att 23,6 miljoner kronor måste skrivas av och påverkar resultatet negativt med motsvarande belopp. Det så kallade *projektet "E18"* om cirka 14,6 miljoner kronor står för den enskilt största kostnaden. Djursholms torg står för cirka 2,3 miljoner kronor, "Gropen" står för cirka 1,2 miljoner kronor samt Mörby Centrum cirka 1,2 miljoner kronor. Resterande fördelas på 19 olika exploateringsprojekt. Inga medel finns budgeterade för kostnadsposten vilken innebär en avvikelse mot budget med motsvarande belopp. Genomgång pågår och det kan bli aktuellt att skriva av ytterligare projekt som kommer påverka resultatet negativt.

Realisationsvinster

Prognosen för realisationsvinster uppgår till 71,5 miljoner kronor och avser fastigheterna *Norrängen 3* om 20,9 miljoner kronor, *Ask 6* om 20,4 miljoner kronor, *Rosen 9* om 9,7 miljoner kronor och *Kullen* 14,8 miljoner kronor. Ytterligare cirka 5,7 miljoner kronor tillgodogörs realisationsvinster med anledning av indexuppräknings som hänför sig till marköverlåtelse från kommunen till Skandia Köpcentrum AB (Skandia) 2013. Indexuppräknings sker på köpeskillingen till dess att kommunen erhåller betalning från Skandia. Skandia har under 2021 erlagt en indexuppräknings till ett belopp om 5,7 miljoner kronor.

Ersättningsnivåerna mellan Skandia och kommunen avtalades 2013. Utöver de fastställda ersättningsnivåerna avtalades det också att alla ersättningar ska justeras med den procentuella förändringen i KPI från basmånad 2013 till senast kända månadsindextal vid betalningstidpunkt. Skandia erlade 67 miljoner kronor 2017, samt 38 miljoner kronor under 2021.

Utredning pågår om eventuella kostnader ska belasta resultatet för realisationsvinster. Resultatet för realisationsvinster kan därför bli lägre.

Inga intäkter har budgeterats för exploatering vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 71,5 miljoner kronor.

Internränta

För internräntan prognostiseras en negativ avvikelse mot budget med 2,0 miljon kronor. Avvikelsen beror på att lägre investeringsvolym aktiverats än budgeterat och att återföring om cirka 1 miljon kronor prognostiseras göras till VA-verksamheten för att verksamheten ska belastas med korrekt ränta. Verksamheten ska belastas med den faktiska räntan kommunen får betala till långivare och inte internräntan som i nuläget är högre än den faktiska räntan. Syftet med internräntan är att den ska spegla räntan över investeringarnas hela livslängd.

Skatteintäkter, utjämning & bidrag

Sveriges kommuner och regioner (SKR) prognostiserar att kommunens skatteintäkter (netto) kommer uppgå till 2 104,0 miljoner kronor för året, vilket är en positiv avvikelse mot budget med 21,0 miljoner kronor. Budgeten baserar sig på SKR:s skatteprognos från augusti 2020.

Tabell 2, tabellen nedan visar kommunens skatteintäkter, kommunal utjämning och övriga poster som tillsammans summerar skatteintäkterna netto.

Skatteintäkter, utjämning & bidrag (tkr)	Prognos 2021	Budget 2021	Skillnad	
			mnkr	%
Skatteintäkter	2 683 668	2 637 797	45 871	2%
Kommunal utjämning	-616 416	-590 454	-25 962	4%
Övrigt	36 870	36 058	812	2%
Summa nettointäkter	2 104 122	2 083 000	21 121	1%

Den positiva avvikelsen beror främst på högre skatteintäkter än budgeterat med cirka 46 miljoner kronor, som motverkas av den kommunala utjämningen som prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med cirka 26 miljoner kronor.

Extern medelsförvaltning

I maj 1998 avsatte kommunen 300 miljoner kronor av intäkterna från försäljningen av Danderydsbostäder till en extern långsiktig kapitalförvaltning.

Det initiala syftet med medelsförvaltningen var att hantera åtagandet i form av pensionsutbetalningar. Det innebär att om utbetalningen översteg 20 miljoner kronor skulle det överstigande beloppet tas ifrån det förvaltade kapitalet, den så kallade matchningsstrategin. Med anledning av kommunens goda ekonomi och likviditet beslutade kommunfullmäktige under 2020 att upphäva matchningsstrategin, vilket innebär att kommunen fullt ut ska finansiera utbetalningarna det år pensionerna betalas ut från och med 2021.

Riskspridningen ska vara god mellan de olika tillgångsslagen för att på så sätt säkerställa en bra diversifiering. Kapitalet är placerat i Cliens Mixfond B som är en aktivt förvaltd blandfond med etiskt placeringsreglemente. Fonden består av svenska räntebärande papper samt svenska och nordiska aktier. Exponeringen består av som minst 25 procent aktier och som mest 75 procent aktier, vilket allokeras med fokus på att begränsa nedsidesrisken.

Marknadsvärdet på den externa medelsförvaltningen vid utgången av juli uppgick till 170,1 miljoner kronor, vilket innebär en ökning innevarande år om 21,7 miljoner kronor. Beloppet ska enligt kommunallagens regelverk räknas bort från balanskravsresultatet.

Avkastningen i procent innevarande år fram till utgången av juli är positivt om 14,6 procent jämfört med index som är positivt med 14,8 procent. Den ackumulerade avkastningen från starten 2014 uppgår till cirka 85 procent jämfört mot index om cirka 65 procent. Vid utgången av juli var fördelningen i Cliens Mixfond B 56 procent aktier, 39 procent räntebärande papper och 5 procent kassa och upplupen ränta.

Tabell 3, tabellen nedan visar marknadsvärdet (utfall) på kommunens externa medelsförvaltning.

Extern medelsförvaltning marknadsvärde (mnkr)	Utfall mar	Utfall jul	Skillnad		Utfall helår
	2021	2021	mnkr	%	2020
Cliens Mixfond B	155,5	170,1	14,6	9%	148,4

Finansnettot

Finansnettot är nettosumman av kommunens finansiella kostnader och finansiella intäkter, exklusive orealiserad vinst/förlust i medelsförvaltning.

För finansnettot prognostiseras en positiv avvikelse om 2,0 miljoner kronor jämfört med budget. Orsakerna till avvikelsen är flera och beror på lägre räntekostnader för pensionsavsättning, lägre kreditivränta än budgeterat, kommunen har amorterat på låneskulden, samt på en lägre genomsnittsränta på låneskulden jämfört med budgeterat. Kommunen har amorterat 200 miljoner kronor under innevarande år vilket innebär att kommunens låneskuld minskat från 800 miljoner kronor till 600 miljoner kronor. Kostnaden för räntor som kommunen får betala för upptagna lån prognostiseras bli lägre än vad som är budgeterat. Kommunen har budgeterat med en snittränta om 0,7 procent. Prognosen är en snittränta om cirka 0,6 procent.

Tabell 4, tabellen nedan visar kommunens lån (långfristig skuld).

Långfristiga skulder (mnkr)	2021 31 jul	2020 31 dec	2019 31 dec	2018 31 dec
Summa	600,0	800,0	846,1	696,1
Skillnad	-200,0	-46,1	150,0	

Risikanalys

Kommunen ser inga överhängande ekonomiska risker utöver den osäkerhet som Corona pandemin medför.